

En nordmann som er kommet seg vekk fra sjåførleirene i Tyskland, har gitt en del opplysninger om den behandling sjåførleringene i Legionen Speer fikk. I leiren befant seg nordmenn, franskmenn, polakker, bulgarere, jugoslaver, belgiere, hollendere, russere. Forpleiningen var meget slett, og behandlingen uhyrt grusom. Offiserenes salisme gikk især ut over russerne og jugoslaverne. Under øvelsene benyttet sjåførlererne jernstenger, som de slo lerlingene i hodet med, hvis de gjorde den minste feil. Andre former for opplæringen var at elevene i enkelte tilfeller måtte stå oppreist i bilene og rope: "Jeg er idiot". En av oversalistene, Rüberkopf, moret seg med å spasere på ryggen av sjåførleringene, som i tilfelle de gjorde feil, måtte le ge seg på mage i rad og rekke. Dette skjedde helst i griset var. Denne grusomme behandling og det at Legion Speer fra 1. desember 1942 ble en militær organisasjon, førte til at en hel del meldte seg frivillig til frontarbeide i Russland. Mange russere meldte seg til fronttjeneste for å undgå mishandlingen. Det var tydelig at russerne og de øvrige Balkan-folk i leiren hatet tyskerne av fullt hjerte.

Om behandlingen i leiren kan man videre nevne at en nordmann, som hadde permisjon en kveld, kom forsent til første buss. På neste buss traff han en av offiserene. Denne straffet nordmannen med 6 lagers mørkecelle. En hollender fikk ved et annet høve 28 lagers mørkecelle.

Om transportvanskelighetene fra Tyskland til Russland ble nevnt at av 10 biler kom kun 2 frem til fronten. Enkelte var ødelagt ved sabotasje allerede i Tyskland, men de fleste ble ødelagt av russiske geriljatropper.

Fra et illegalt broderorgan gjengir vi:

Den "nasjonale" arbeidsmobilisering har også nådd de offentlige tjenestemenn (arbeidere og funksjonærer). "Minister" Lippestad har under skrevet en forordning om at de offentlige tjenestemenn ikke lenger skal være undtatt fra registreringsplikten. Uten å vente på offentliggjørelsen av denne forordning, er det allerede foretatt utskrivning av enkelte høyere funksjonærer i Næringsdepartementet. Blandt kommunale tjenestemenn er det særlig foretatt utskrivning ved Oslo Sporveier. Det norske folk ble forespeilet at registreringen gjaldt en nasjonal arbeidsinnsats. Utviklingen har vist at det var blendverk. Det er nå på det rene at tyskerne søker å foreta en fullstendig mobilisering av all arbeidskraft i landet til direkte innsats i den tyske krigsføring, endog i militære formasjoner og i tyske uniformer. Ingen kan lenger la seg frivillig registrere eller utskrive til arbeidsmobiliseringen, uansett hvilke trusler som måtte komme.

DU HAR RETT OG PLIKT TIL Å NEKTE Å DELTA I EN KRIGSINNSATS FOR FIENDEN!

Av hensyn til norske interesser har hittil bare enkelte stillinger eller grener innen statstjenesten vært blokkert, og det til tross for de mange arrestasjoner eller politiske avskjedigelser av statstjenestemenn. NS vil nå åpenbart ved tysk hjelp søke å tvangsutskrive gode nordmenn fra de offentlige etater og truer lerved den norske front innen hele den offentlige forvaltning. Av nasjonale grunner er det derfor nødvendig å blokkere alle stillinger i statstjenesten på samme måte som alle kommunale stillinger allerede er blokkert. Undtatt er bare leger og pleiepersonalet ved sykehusene.

DEN SOM HERETTER SØKER STILLINGER I OFFENTLIGE ELLER HALVOFFENTLIGE INSTITUSJONER, VIL IKKE KUNNE INNEHA NOEN STILLING I DET OFFENTLIGE ETTER KRIGEN!

Parolen er:

SEND IKKE REGISTRERINGSSKJEMA ELLER KORT!

MØT IKKE FR.M VED UTSKRIVING!

SØK IKKE STILLINGER I STAT ELLER KOMMUNE!

VÆR FORSIKTIG!

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål!

Det viser seg gang på gang at heimefronten delvis slår sprekker ved såkalte gode nordmenns unasjonale opptreden. Vi har tidligere gjennom vår avis påtalt at enkelte "jössinger" går på fyll med tyske soldater, bytter til seg tobakk og brennevin og omgås i det hele tyskerne på vennlig vis. Kort sagt: Der finns en del personer som fraterniserer med fienden. Disse forbryterske elementer er det enhver god norsk mann og kvinnes plikt å vise sin type forakt. Disse streikebrytertyper hverken omgås man eller snakker man med. Der blir fra slike personer hevdet at den og den tysker er en bra mann og at han er imot krigen o.s.v. I det hele mangler det ikke på unidskyldninger for et slikt forrederi. Tror disse personer at tyskerne ikke vil yde motstand i tilfelle invasjon på norsk grunn? Tror de at tyskerne vil ta hensyn til sitt kameratskap med moralsk svakelige nordmenn i tilfelle motstand blir ydet? Nei og atter nei. Ingen som helst fordel har man av samarbeid med tyskerne, hverken nasjonen eller den enkelte. En vesentlig del av svarthandelen er i hendene på tyskerne og medlemmer av N.S. Vår korrespondent i Trondheim kan således melde at der i byen ledes svartebørsen av Gestapo-offiserer og at prisene som forlenges for tobakk og brennevin er helt uhyre høye. Cigarettene betales med 1.- kr. pr. stk. og brennevinet med ca. kr. 100 pr. flaske. Det er klart at norske arbeidsfolk ikke må bruke sine inntekster til svartebørshandel. I denne forbindelse må det merkes at de varer som bønder og andre produsenter kan få plassert hos nallidende norske familier til rimelig pris, er vel plassert, men også her sporer vi uhyre høye priser. Det er skuffende at en del bønder og småingsdrivende benytter seg av folks nød for å kunne berike seg. La ikke denne ubetydelige prosent av det norske folk nytte noensomhelst tillit. La dem merke alle gode nordmenns forakt. Det er din plikt. La oss her hjemme gjøre det lille vi kan.

Det er det norske folks ære i et gjelder!

Nyheterne 2. juli 1943.

Hans kongelige høyhet kronprins Olav fyller i dag 40 år. Statsminister Johan Nygårdsvold overbragte ham regeringens lykønskninger i statsråd i dag. Han ble likeledes hyllet i Den norske klubb i London ved en tilstelning i anledning dagen. Norsk Tidend skriver i dag bl.a.: "Vi gjør oss til talsmenn for alle kjempende nordmenn idet vi hylder vår avholdte kronprins på fødselsdagen. Vi uttrykker håpet om at kronprinsens neste fødselsdag vil bli feiret på norsk grunn i et fritt Norge, blandt det norske folk, hvis kjærlighet han alltid har hatt og vil ha."

Øyen Rendova i Ny Georgia-gruppen ble i går inntatt av amerikanerne. Den japanske garnison ble utsløttet. Der har funnet sted veldige luftslag over øya. Japanerne mistet på to dager 123 fly. Amerikanernes tap var 25 fly. Landingsoperasjonene på de andre øyer i Ny Georgia-gruppen og på Ny Guinea skrider gunstig frem. Hittil har japanerne ikke benyttet overflateskip under kampene. De amerikanske tap innskrenker seg til ett transportskip. Cajari på Syd Sardinia og Biskari på Sicilia ble heftig bombet igår. 4 fiendtlige fly ble skutt ned. Ifølge meldinger fra Balkan har den øverstkommanderende for de tyske stridskrefter henlagt sitt hovedkvarter til Sofia på grunn av de greske og jugoslaviske geriljatroppers virksomhet. Tyrkia har utnevnt ny ambassadør hos den greske emigrant-regering i Kairo.

Fra Russland meldes om artilleridueller og kraftig luftvirksomhet. Byene Senaja og Kertsj ble heftig bombet i går uten tap av fly. Russiske geriljatropper har i løpet av de siste 5 måneder drept 30000 tyskere i Ukraina, 230 tog er blitt avsporet, 220 lokomotiver og 1800 jernbanevogner er blitt ødelagt. Taifun bombefly har skadet 3 lastebåter og tre minesveiere utenfor den hollandske kyst. Ellers har allierte bombe og jagermaskiner vært i virksomhet over Nord-Frankrike, Belgia og Holland. 8 tyske fly ble skutt ned mot tap av 5 allierte. I løpet av juni måned har amerikanske fly kastet mellom 2 og 3 mill. kg. bomber over Tyskland. 271 tyske fly er blitt skutt ned og sannsynligvis 262 til mot tap av 82 amerikanske fly. En tysk u-båt ble senket i Biskaya-bukten av allierte fly. Etter angrepet ble 40 tyske matroser observert svømmende på stedet, hvor u-båten forsvant. Amerikanske verfter sjøsatte siste uke 22 skip. Alt i alt er sjøsatte 836 skip siden 1. januar 1943, og 1679 siden Amerika trådte inn i krigen.

Fra Danmark blir det meldt at tyskerne bruker 3. mill. pr. dag til forsvarsforberedelser. Vestkysten av Jylland og Sjælland er blitt minelagt. De danske prester har fått forbud mot å omtale den norske kirkestrid, men lar seg ikke kue i sin orientering til sine menigheter om de kirkelige forhold i Norge. De erklarte på et protestmøte at de ifølge sin ordinasjonsed var forpliktet til å følge samvittighetens bud. Pastor Åstrup, som forretet ved begravelsen av en nedstyrtet engelsk flyger, fikk reist en stein på gravstenen med følgende innskrift: "Falt i kampen også for Danmark". Tyskerne forlangte å få fjernet stenen, men Åstrup erklarte: "Denne mann hviler i hellig jord. Ikke engang Deutsche Wehrmacht skal krenke dette sted." Stenen står ennå!

Fru Sylvia Salvesen og fru Dr. Børsum er blitt sendt fra Grini til Tyskland. Fru Salvesen har to ganger vært fastsatt, den siste gang for 8 måneder siden. Fru Børsum ble tatt samtidig med sin mann for ca. ½ år siden.

Finansminister Prydz har sendt cirkulære til ligningsmyndighetene om at gaver, kollekter etc., som prestene mottar, skal inntektsbeskattes. Ifølge skatteloven er gaver fritatt for inntektsbeskatning.

Krigens Gull.

Det som over hele verden, i aksemaktene som i de alliertes leire, er under debatt er spørsmålet om "Når vil invasjonen komme". Hos de allierte og i de okkuperte land stills spørsmålet med håp og forventning. I aksemaktens leir, i Tyskland, Italia og Japan, stilles spørsmålet med reisel og gru. Det som under enhver omstendighet er sikkert, er at invasjonen i vest vil komme i år. Det har vi statsminister Churchills ord for, da han i sin tale i London den 30. juni uttalte at kamper ville være i gang i Middelhavsområdet og eller flere steder i Europa innen høstens utgang.

Den senere tids storangrep over Tyskland og Italia varslar om kommende begivenheter. Av diverse nyheter i den senere tid kan vi nevne: Statsminister Bavin uttalte forleden at Stor Britannia nå produserte flere fly enn Tyskland. Produksjonskapasiteten lå 30 % høyere enn en opprinnelig hadde regnet med. Den illegale avis, Italia Liberia, som utkommer i Italia, krever Italias omvendelse til republikk, med politisk og religiøs frihet, rettsvesenets uavhengighet, arbeidernes organisasjonsrett fullt anerkjent og i det hele en demokratisk statsordning. Avisen er meget utbredt og har stor innflytelse på folkemengden i det illegale Italia. Tyske u-båtmannskaper i Nord Norge er blitt arrestert og sendt til Akershus, fordi de nektet å gå til sjøs. I Nord Norge ligger 2 tyske fangeskip med desertører (tyske). Det britiske admiralitet meldte den 30. juni at 400 fiendtlige skip var skadet eller hadde gått til bunn på grunn av britiske miner siden krigens begynnelse. Sir Walter Citrine og andre fremstående britiske fagforeningsledere er for tiden på besøk i Moskva. Den russiske presse har hilst dem velkommen som representanter for det kjempende England.

Det siste storangrep over Tyskland fant sted natten til den 29. juni, da store formasjoner Britiske bombefly hjemsøkte Köln og Hamburgs U-båt stasjon. Ødeleggelsene var kolosale. 25 britiske fly gikk tapt. General Gierard skal på besøk til De forenede stater.

En svartebers affære er for tiden under opprulling i Oslo. Bl.a. har de siktede utgitt falske rasjoneringskort. Det viser seg her - som så ofte ellers - at N.S. folk har tatt ledende del i svarthandelen. De falske rasjoneringshefter, viste det seg, var trykt på Nasjonal Samlings rikstrykkeri.

Amerikanske undervannsbåter senket 8 skip og skadet 3 under kamper i Stillehavet forrige uke.

Lederen for Sveriges ungdomsbevegelse, Carlson, har invitert lederen for Noregs Ungdomslag, Eiliv Trahaug (medlem av N.S.), til ungdomstevne i Sverige. Den svenske presse har praktisk talt ensstemmig tatt avstand fra Carlsons opptreden, idet det ikke kan ansees forenlig med den svenske ungdoms idealer å invitere en representant for Quisling's "Små-Norge" til stevne i et fritt land.

Det viser seg at partimedlemmene i Italias fascistiske parti er begynt å glemme å bære partimerkene på. Det samme fenomen opplever vi her hjemme. I Italia har man nå gått til drastiske skritt i den anledning. De partimedlemmer som ikke bærer merket, snakker nedsettede om sine førere etc., blir ekskludert. Slike forholdsregler tør Quisling ikke foreta med sitt lille parti, da det vil føre til Nasjonal Samlings utsløttelse. En hver nasjon har sitt bunnfall. Dessverre også Norge! Her hjemme består bunnfallet av Nasjonal Samlings medlemmer, personer som omgås tyskerne, fester med dem og bytter til seg varer med dem, sveklinger i den offentlige administrasjon, som opptreter som "jössinger", men ved enhver given anledning løper Nazi-maktens ærend. Du holder deg vekke fra den slags personer!

Norske kvinner :

I disse dager kalles en hel del kvinner inn til "nasjonal arbeidsinnsats". I mange tilfeller settes de i mannens sted for at der på den måte kan bli frigjort arbeidskraft til festningsarbeider. Parolen er fremdeles : mot ikke fram til arbeidsmobilisering. Det er vort håp og vor usvikelige tro at den norske kvinne ikke lar sig bruke til tysk røkkertjeneste. Frivillig må ingen delta for å hjelpe de tyske makthavere. Husk 15. årringen fra Majavatn. Hun berget far sin ut av hendene til Gestapo med et maskingevær, skjøt to tyskere og såret en tredje. Hun var en norsk kvinne og et eksempel for andre. Kampen går videre. Vi skal, så langt råd er, yte hjelp til dem som trenger det såfremt det kan bevises at vedk. er kommet i økonomiske vanskeligheter på grunn av sin norske holdning.

Leve det frie Norge.

Ver forsiktig.

Hill dig elskte fedreland,
stolte, frie Norge.
Skjønt ved havombruste strand
fjelllets himmelborge,
Si, o vandrer hvor du så
dalene så grønne,
joklens tind så himmelblå,
kvinnene så skjønne.

Frihet med ditt himmelsmil
alltid bo og bygge,
under nordens ygdrosil
i sin gamle skygge.
Til fra gjallarhornets lyd
klippevegge stønner.
Hell og heder, kraft og dyd
bo blandt Norges sønner.

\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$

24. juli 43

1. Årg.

1943.

N O R S K V I L J E

Organ for hjemmefronten

NORGE SKAL VERNES MED VILJER AV STAL.

ÖSTFRONTEN. Den tyske offensiv i Bielgorodområdet ble som kjent satt i gang den 4 juli på en ca. 200 km. bred front. Til tross for at tyskerne satte inn over 30 divisjoner, herav 15 panserdivisjoner eller 7/4 av det tyske panservåben på østfronten, og tusener av fly oppnådde de kun ubetydelige terrengvinniger. Etter 7 dages kamp hadde tyskerne mistet over 2500 tanks, over 1000 fly og henimot 50000 fallne. Tyskernes stormløp ble ikke bare stønset, men de kiler tyskerne hadde maktet å slå inn i de russiske stillinger ble i stor utstrekning rettet ut som følge av at russiske motangrep og avlastning angrep på de andre avsnitt i stor grad hadde svekket tyskernes kampkraft. Ifølge tyske meldinger fremgikk det at russerne var begynt å røre på seg i andre frontavsnitt, og den 16. juli kom så en særmedding fra Moskva som meddelte at russerne den 10. juli om morgenen hadde satt i gang en stor offensiv nord og syd for Orel. I løpet av 5 dager hadde russerne gjenerobret 110 byer og landsbyer i et område på 2000 kvm. 12000 tyskere var blitt drept og 2500 tatt til fange. Store mengder krigsmateriell var blitt erobret, bl. a. 275 kanoner og 149 tanks. Framrykningen var skjedd i en dybde av mellom 25 og 45 km. på en ca. 70 km. bred front. Etter disse seiersmeldinger og etter den senere militære utvikling har russerne praktisk talt på hele Östfronten tatt initiativet. Således har russerne i dagene 18 og 20 juli overskredet elvene Mius og Donetz i Donetzbekkenet og a lvorlige slag er under utvikling. Overalt på Östfronten har kampene utviklet seg til store slag og ifølge tyske meldinger står 600 divisjoner mot hinannen i verdenshistoriens største og blodigste slag. Vidre framgår det av tyske meldinger at tyskerne er gått over til "bevegelig krigsføring". Oversatt til norsk vil dette bety at tyskerne er på tilbaketog. Tyskerne innrømmer at russerne er overlegen når det gjelder antall panservogner og soldater, men de vil nødig gi fra seg luftherredømmet. Imidlertid er det en kjennsgjerning at russerne også har tilvristet seg luftherredømmet på Östfronten. Tyske flyplaser smlinger av materiell og tropper, sambandslinjer og viktige knutepunkter har vært gjenstand for uopphørlig russisk bombing. I tilfelle kampene fortsetter i samme omfang som nu, og det erder ingen grunn til å tvile på, må en regne med at tyskerne er nødt til å foreta betydelige tilbaketrekninger for å unngå katastrofale nederlag (omringingsslag). I løpet av siste uke foreligger meldinger som viser at russerne har hatt stor framgang på alle avsnitt. I Orel avsnittet har russerne ialt rykket fram ca. 80 km. Den 22 juli ble det meldt at byen Bolchov (nord for Orel), en viktig pinsvinstilling, var blitt erobret. Vidre at russerne i dette avsnitt i løpet av 10

dager hadde tatt 6000 fanger og at tyskerne hadde tatt 50.000 falne. 372 tanks og 720 kanonervar blitt erobret. 776 tanks, 900 fly og 882 kanoner var blitt ødelagt for tyskerne. Videre ble opplyst at russerne hadde erobret en jernbanestasjon 15 km. n/øst for Orel og to jernbanestasjoner 18 km. syd for byen. Ialt har russerne i dette avsnitt gjenerobret 290 byer og landsbyer, deriblandt Mzensk, Orosjelovo, Ilinskøi, 11 km. nord for jernbanelinjen Orel-Brjansk og jernbaneknutepunktet Trosna syd for Orel.

Fra Sovjetsamveldet meldes at mange offiserer og menige i den rumenske hær deserterer over til de russiske linjer.

Iflg. "Times" den 19/7 er over 75% av de tyske luftstyrker stasjonert på Østfronten. Den 15/7 ble 2 tyske divisjoner som var på vei til Sicilia og var kommet til Balkan, i all hast sendt til Orel fronten, (bl. a. den 208 divisjon)

På Sicilia har de allierte fortsatt framrykkingen særlig på den vestlige del av øya. Fangetallet er nå kommet op i over 40.000.- og det stiger stadig. Den 21/7 ble det meldt at over 1/2 delen av øya var på allierte hender og den 22/7 forelå melding om at de allierte hadde erobret ytterlige 14 byer. Derav hadde amerikanerne tatt 6, Marsalas fall er nær forestående og allierte tropper står 25 km. fra Palermo (den 7. amerikanske arme) og 40 km. fra Trapani. De heftigste kamper foregår på Et aniasletten hvor Montgomerys tropper den 16. juli brøt igjennem byens ytre forsvarsverker. Kampene foregår nu i byens forsteder, 4 km. fra selve byen. Caltanissetta og det viktige knutepunkt Enna ble erobret henholdsvis den 18/7 og 21/7. Dermed kom de allierte i besiddelse av de viktigste veiknutepunkter i den mittre del av øya, og aksetroppene i den vestlige del av øya har nu bare en ordentlig forbindelseslinje østover. Tyskerne og italienerne har nu tiltrådt et almindelig tilbaketog og dette foregår med vanlig tysk hensynsfullhet. Italienske fanger kan fortelle at tyskerne tar alle motorkjøretøyer fra italienerne som blir overlatt til sig selv. Til tross for at italienerne har fått ordre til å ødelegge alt sitt materiell ved en eventuell tilbaketrekning har de allierte overalt i de okkuperte områder kommet i besiddelse av mengder av brukbart materiell. I Caltanissetta erobret de allierte bl. a. 14 ubeskadige lokomotiver og 100 jernbanevogner. I alt har nu 4 italienske generaler med stab overgitt seg eller blitt tatt til fange. Bl. a. general Potsonarri fra 54. divisjon fra Napoli og general Lavoronto fra den 207 divisjon. Sistnevnte hadde vært general i 48 timer da han ble tatt til fange.

Den 17/7 ble general Alexander utnevnt til guvernør for de besatte deler av Sicilia. Han sendte samme dag ut et dekret som forbød det fascistiske parti og raselovene. Dens sivile befolkning ble anmodet om å fortsette sitt vanlige yrke uten frykt. Det kan forøvrig meddeles at den sivile befolkning overalt har mottatt invasjonstroppene uten frykt og at den optrer vennligsinnet. Ved landgangen meldte tusener seg frivillig for å hjelpe de allierte med å få iland materiell og andre forsyninger.

Italias sosialistiske arbeiderparti sendte den 14/7 ut et manifest som oppfordret soldatene til å nedlegge våpnene og til å ødelegge sabotasje. "Der finnes ingen patriotisme der hvor friheten er fratatt folket" heter det bl. a. i manifestet. Den illegale avis "Italia Libera" inneholdt i et av sine siste numre meddelelse om at representanter for alle demokratiske partier i Italia hadde dannet antifascistisk komite. Dens mål er "et republikansk og demokratisk Italia. Fascismens utryddelse og kongedømmets avskaffelse. Overalt i Italia foretaes sabotasjehandling. Landet oversvømmes av illegale aviser. I den senere tid er over 6000 antifascistiske blitt arrestert, deriblandt mange studenter fra Milano.

Churchill og Roosevelt sendte den 15/7 ut en felles erklæring til det italienske folk, med oppfordring til overgivelse på en verdig måte til de overlegne allierte styrker. Det heter bl. a. i erklæringen: I dette øieblikk blir krigen overført til italiensk jord. Det er ingen tilfredsstillende for oss å trenge inn på italiensk jord, men vi er fast besluttet på å knuse fasciststyret, som brutalt har kastet Italia inn i krigen, og som sammen med nasismen vilde herske hensynsløst i verden. De italienske soldater har ikke kjempet for sitt land, men for Tyskland, som har sveket dem like fra slaget ved El Alamein. Hver bloddråpe som Italia ofrer nu vil bare bli en liten utsettelse for de nasistiske forbrydere til å undgå sin skjebne. Tiden er nu inne for det italienske folk til å bestemme om de vil gå i døden for Mussolini og Hitler, eller leve for Italia og dets tradisjoner.

"Times" kommenterte felleserklæringene den 16/7 og framholdt at det italienske folk selv måtte få bestemme sin skjebne. Den 21/7 uttalte Churchill i underhuset bl. a.: "Det ledende prinsipp er utryddelse av den fascistiske doktrine og dens anvendelse i praksis". Allierte bombefly har i siste uke foretatt omfattende angrep på mål i Sicilia og i Italia. Den 17. juli ble Napoli bombet av over 500 allierte bombemaskiner. Det var det kraftigste angrep som til da var blitt rettet mot Italia. Angrepet varte i 1 1/2 time og 2000 tonn bomber ble sluppet ned. De forvoldte skader var svære. Bl. a. fikk det kongelige arsenal fulltreffere. Jernbanestasjonen og en torpedo fabrikk fikk også treffere. Britiske bombefly foretok 15/7 fra baser i England et kraftig angrep mot viktige elektriske kraftverk i Nord-Italia. En kraftstasjon ble fullstendig ødelagt. Mont Bilò anleggene ved den fransk-sveisiske grense ble likeledes angrepet. Skaden var betydelig. Disse anlegg er efter Renaultverkene de største i sitt slag og produserer bl. a. 8000 biler om året. Den 19/7 foretok over

500 amerikanske bombefly et uvanlig kraftig angrep mot militære mål i Roma. Angrepet varte i 2 1/2 time, 5 fly gikk tapt. Der ble anrettet svære skader på skiftetomter, et stålverk og en kemisk fabrikk. Forut for angrepet kastet fly ned flygeblad til befolkningen. Flygebladene inneholdt meddelelse om at de angripende fly kun hadde til hensikt å bombe militære mål. Det var dessverre ikke til å undgå at sivile mål i umiddelbar nærhet av de militære vilde bli truffet av enkelte bomber. Befolkningen i Roma ble anmodet om å være vidne på at flyene kun angrep militære mål. De vilde etter bombing bli vidne til nazipressens løgnaktige fremstilling av bombing og dermed dra sammenligninger. Av Romas 400 kirker ble bare en beskadiget (San Lorenzo basilikaen). Videre er av industrielle mål elektrisitetsverk og transformatorstasjoner ved Bologna i Nord-Italia bombet av fly fra England. Forøvrig har de allierte i løpet av uken foretatt bombeangrep mot jernbanemål og flyplasser i Holland, Belgia, Frankrike og Nord-Vest-Tyskland. München ble bombet natt til 15 juli, likeså militære mål i Amsterdam.

Fra det fjerne østen foregår kampene på Ny Georgia uten ophold. Japarnes støttepunkt, Munda er delvis omringet. Onsdag i forrige uke senket amerikanerne ved et sjøslag ved Ny Georgia 1 japansk krysser og 4 destroyere. En amerikansk destroyer gikk tapt. Den 17/7 rettet 200 amerikanske bombefly angrep på Salomonøyene og skib i nærliggende farvann. Der utså ndt seg svære luftkamper hvorunder 49 fly ble skutt ned, og der ble senket 4 japanske krigsskib (en lett krysser, 2 de-

stroyere og en ubåt jager samt 2 forsyningskip). Amerikanerne tapte 6 fly. I Burma er der fremgang for de allierte. Geriljavirksomheten på Balkan og i de besatte områder av Sovjetsamveldet er økende. Friskarene i Jugoslavia erobret 3 byer (deribl. Kladan) nær Adriaterhavet. Mange italienere ble tatt til fange. Krigsbytte var stort. Også i Østerrike og Tyskland meldes om øket sabotasje. Nederlagsstemningen i Østerrike har spredt seg til de Østerrikske tropper i Sovjetsamveldet. Etter harde kamper har rester av den 262. østerrikske divisjon overgitt seg. På Norskekysten ble i løpet av uken 2 tyske forsyningskip senket av britiske fly.

Nyhete 23. juli 1943.

De alliertes hovedkvarter melder idag fra Sicilia at byen Palermo ble inntatt kl. 10 igår morges. Byen, som er hovedstaden på Sicilia, har 390.000 innbyggere. Byen har en stor flyplass og med sine jernbaner, sin utmerkete havn og ellers gode veiforbindelser er den av uvurderlig betydning for de alliertes videre operasjoner. Det ser ellers ut for at aksetroppene på den syd-vestlige del av øya, har opgitt all organisert motstand. De allierte vinner stadig mer terreng og da aksetroppene kun har en flyplass igjen på øya er deres flyinnsats ubetydelig. Ifølge den engelske korrespondent Robert Donnet er av de alliertes flyoverlegenhet som 10 mot 1. I Messinastredet har de allierte sjøstridskrefter senket 3 E-båter uten selv å lide tap. Byen Crotona i den sydlige del av Toronto bukten ble igår angrepet av allierte luft- og sjøstridskrefter. Angrepet var meget heftig og virkningsfullt. De allierte led ingen tap. Den italienske flåte viste seg ikke, til tross for at flåtehavnen Toronto ligger like ved. Under luftkamper over Sardinia ble 17 aksefly skutt ned. Luftfotografier etter angrepet på Roma viser at både nordre og søndre flyplass har fått slem medfart. Det samme gjelder jernbanestasjoner, viadukter, lokomotivhaller og stålverket. Fra Sovjetsamveldet meldes at tyskerne er på full retrett i Bjelgorod avsnittet og forfølges av russiske tanks. Fremgangen siste døgn er ca. 7 km. Ved Orel fortsetter tyskerne motstanden. Det russiske press er uimotstælig og det er tegn som tyder på at det russiske artilleri vil bryte ned enhver motstand. På de øvrige frontavsnittene meldes om fortsatt russisk fremgang. Det britiske admiralitet har gjentatte ganger advart norske fiskefartøier mot å drive fiske i områder som er gjenstand for sjømilitære operasjoner. Advarslene har i stor utstrekning ikke blitt etterfulgt. For å statuere et eksempel kapret britiske sjøstridskrefter 3 norske fiskebåter på Møre-kysten. (M 38 H.Ø. - M 120 H.Ø. - M. 86 H.Ø.). Adolf Kirsebom jr. som i sin tid angav Knudsen på Hamar, som avgikk ved døden på grunn av mishandlinger har påny angitt 25 nordmenn for lytting på London. Vi har endel nyhetsstoff fra Norge som dessverre må utstå til et senere nummer.

Hvor trives noget godt og skjont og stort i tvang?

Kvel engen - grasset blir ei grønt!

Bind ørnen, dør den på sin pynt!

Stans kilden, som med sang begyndt har raskt sin gang,
og den en giftig sump vil bli!

Naturen hader, sterk og fri, al tvang!

(Wergeland)

Fra et illegalt broderorgan gjengir vi:

TYSKLANDS DEMOKRATISERING.

Tross i nasjonal framferd må en ikke tape av syne at Tysklands demokratisering er et positivt fredsmål. Labour og andre krefter i England og Amerika har også gitt til kjenne at de forente nasjoner av egen interesse og for å trygge freden i framtiden må være interessert i å hjelpe fram et demokratisk styresett i Tyskland som i Italia og de andre diktaturstyrte land. Smadringen av alle frie organisasjoner og den nasistiske forgiftning av ungdommen danner sammen med krigens og nederlagets materielle følger ikke noe heldig utgangspunkt for oppbyggingen av et tysk demokrati. Likevel må oppgaven bli løst. Den kan ikke løses utenfra. Den demokratiske verden bør gjennom hensiktsvarende åtgjerder hjelpe til med og den har krav på effektivt å kontrollere omdanningen av det tyske samfundet med det formål å styrke de demokratiske krefter og overvinne deres fiender. Denne oppgave forutsetter intimt samarbeid med tyske demokrater og tilknytning til tyske demokratiske tradisjoner. Den tyske revolusjon - likesom revolusjonen i en rekke andre europeiske land som vil bli utløst ved nasismens sammenbrudd, vil ikke kunne innskrenke seg til det politiske felt. Vil man overvinne nasismen må man ramme de sosiale hovedkrefter som har støttet den: den skjebnesvangre alliansen mellom storindustrien, junkerne og generalene. Dens økonomiske makt må brytes. Arbeiderklassen vil bli en viktig faktor under denne omdanning og den vil utvilsomt søke å forankre demokratiet ved åtgjerder av sosialistisk art. Dette ville også være den sikreste vei for å fjerne storindustriens og junkernes farlige innflytelse på staten og den dermed sammenhengende krigsfare. En tilsvarende videreføring av den demokratiske revolusjon i sosialistisk retning vil med stor sannsynlighet bli aktuell også i andre land. Det blir av stor betydning om seiersmaktens resurser og deres tropper som da finnes på det europeiske kontinent, blir brukt til å støtte eller til å vanskeliggjøre en slik utvikling. Labour Party har i sitt etterkrigsprogram slått fast at det kommer til å "motsette seg et hvert forsøk fra seiersmaktens side på å bruke sin militære og økonomiske makt til å hindre de enkelte folks avgjørd om selv å forme sin skjebne", forutsatt et vekommende folk godter og respekterer de fire friheter og deres internasjonale konsekvenser. Vi slutter oss til dette syn. Intervensjon mot demokratiske og sosialistiske folkebevegelser står ikke bare i strid med Atlantdeklarasjonens ånd, men vil også styrke reaksjonen. Det var splittelsen i den tyske arbeiderbevegelsen som gjorde det mulig for Hitler å nå fram til makten. De tyske arbeidere sløt sine krefter i indre strider og sto fullstendig uforberedt og maktesløse overfor den framstormende nasistiske reaksjon. Bare gjennom samling av alle sosiale framstegskrefter vil det lykkes å nå fram til varig fred med politisk og økonomisk frihet for alle. Den samme samling av kreftene må vi også fullføre her hjemme og det er vår overbevisning at dette mest effektivt kan skje gjennom en fortsatt aktivisering av vår kamp for en

FRI FAGBEVEGELSE.

Den 28. juli 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimfronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

FASCISMEN BRYTER SAMMEN.

Den 25. juli 1943 ble verden vitne til den italienske fascismes sammenbrudd. Gjennom Romakringkasteren ble sent søndag kveld kunngjort at konge og keiser av Italia hadde innvilget avskjedssøknad fra Mussolini og at marsjall Badoglio var blitt utnevnt til regjeringsjef. Da meddelelsen ble kjent utover verden utløste den en verdig og rolig begeistring i de allierte land; men fremfor alt hos millionmassene i det okkuperte Europa. Sammenbruddet betyr at freden er kommet oss et steg nærmere. Om det italienske folks reaksjon til begivenhetene er nærmere redegjort for annet steds i vår avis. Etter overtagelsen av regjeringsmakten sendte marsjall Badoglio ut et opprop til befolkningen hvori han gjorde kjent at krigen ville fortsette. Det heter i oppropet: "Det oppdrag jeg har fått meg tildelt er klart og presist. Det vil bli skruppelløst gjennomført, og den som tror han kan hindre dets normale gjennomførelse, tar feil. Den som forsøker å forstyrre den offentlige mening, vil ubønnhørlig bli straffet". Først 6 timer etter Mussolinis fall ble Tyskland varslet. Det ble gjort kjent den 26. juli at Badoglio hadde dannet ny regjering, som i sin sammensetning representerte den italienske overklasse. Ingen av Mussolinis gamle regjeringsmedlemmer er med. I realiteten betyr regjeringsskiftet et militært diktatur, og det kan neppe tilfredsstillende det italienske folks ønske om fred med de allierte og fjernelse av alle ledende fascister.

Det er sannsynlig at det vil bli en ny regjeringdannelse med representanter fra det brede arbeidende folk, og at fredsforhandlinger vil bli ~~spki~~ innledet, men så lenge der finnes en tysker i Italia er betingelsene de samme som for Mussolinis regime: Betingelsesløs overgivelse! Det er det italienske folk oppmerksom på og ønsker heller intet annet enn at tyskerne må trekke seg ut av landet.

I Italia er der innført portforbud fra solnedgang til grålysningen og forbud mot demonstrasjoner. Flere enn 3 mennesker har ikke lov å stå sammen på gatene. I Milano har der vært trefninger mellom tyskere og italienere, og tyske soldater skjøt på demonstrantene med luftvernartilleri. Den illeale avis "Frihet og rettferdighet"

Churchill uttalte i Underhuset igår bl.a.:

"Slutten på Mussolinis regjering og dermed herredømmet over det italienske folk betyr avslutning av en epoke i Italias historiske utvikling. Grunnsteinen i den italienske stat har sviktet, og hele det fascistiske byggverk vil falle sammen, om det ikke alt har gjort det. Mussolinis forblindede tankeløshet har ført Italia ut i ulykken. Det så så lettvindt ut i 1940 å dolke Frankrike i ryggen. Det så også så lettvindt og ufarlig ut å kaste seg over den langt mindre stat Hellas. Han mente det var lettvindt å gå til krig mot det han trodde var et dægenerert Stor-Britania. Ved skjebnens langsomme tilskikkelse tilbakeerobret de amerikanske og britiske styrker Nord-Afrika og befridde Etiopia. Nå er storparten av Sicilia erobret, og våre armeer står ved inngangen til det italienske fastland. Vi tilbyr det italienske folk slutt på krigen, befrielse fra trelldømmen og en plass i det frie Europa når krigen er slutt. Det som det italienske folk ønsker mer enn noe annet, er fred. Jeg kjenner lite eller ingen ting til den nye regjering. Den har heller ikke søkt kontakt med oss. Det ville være meget uklokt av oss å avskjære oss selv fra å komme til en ordning med det italienske folk. Det er innlysende at det er en meget viktig bestemmelse å ta. Velger den nye italienske regjering å la tyskerne få sin vilje, fortsetter vi krigen mot Italia på alle fronter. Vi angriper fra sjøen, fra land og fra luften. Alle militære sjefer er gitt ordre om det.

Mitt råd ved dette veiskille uttrykkes meget enkelt: Det italienske folk må selv gyte olje på ilden og sette fart i begivenhetene. Overgivelsen må skje med ett slag og ikke stykke for stykke. Densom der velges fortsettelse av krigen under tysk åk, vil Italia i de neste måneder bli avsvidd, mørklagt og flørret fra ende til annen. Vi ønsker ikke anarki og uorden i Italia, at der brytes ned ethvert uttrykk for den italienske stat under en alliert besettelse. Ved å handle slik ville vi bare få en oppgave med å ansette politi, o.s.v. Vi må være forsiktige for ikke å komme i samme stilling som tyskerne i de okkuperte land: de hjelpes av et system av gauleitere, det totale system med dets domstoler, dets nettverk av husspioner o.s.v.

Vi kan derfor vente oss at det vil bli store forandringer i Italia. Det som har hendt og vil hende i Italia kommer til å formørke fremtidsutsiktene for Tyskland og naziststyret. Italia representerer 1/10 del av Tysklands styrke. I de voldsomme angrepene på frontene i Russland har den tyske hær fått mange sviende sår i løpet av juli måned. Tyskland er fremdeles meget sterkt. Tross alle de harde slag i Russland er de tyske armeer fremdeles ikke utryddet og fremdeles ikke nedbrutt. Tyskland har fremdeles 300 divisjoner, eksklusive vasallstatene. 3/4 er mobile og godt utrustet. Naziregjeringen holder alle sine stillinger i Europa og kan fritt utnytte naturrikdommene i 10 - 12 land.

Den nazistiske krigsmaskin er det mareritt i Europa vi har besluttet oss til å utrydde fra verdens overflate. Med dette mål for øyet fortsetter vi krigen med alle våre våpenarter - og mere intens enn noensinne før!

Giv agt, du Norges unge blod! hold dine faner ranke!
Hold Friskt og frit og frelst dit mod og dine faner blanke!
Slut fylket kreds om Norges sag!
- nu er det tid, nu er det dag!
Giv agt, du Norges unge blod! hold dine faner ranke!

Sivle.

Den 30. juli 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

Det italienske folks oppgjør med fascismen går videre. Overalt i Italia sprer demonstrasjonene seg, og kravet om fred trer stadig mer i forgrunden. Vi nevnte i vårt forrige nummer at regjeringen Badoglio sannsynligvis ville bli avløst av en ny regjering med representanter fra hele folket. De siste dagers hendelser i Italia viser at folket ikke på noen måte har tillit til den nye regjering, så meget mer som den fremdeles ikke har søkt kontakt med de allierte og fremdeles synes å ville fortsette krigen. De fem store demokratiske partier har gjennom sine opprop tydelig gitt tilkjenne folkets ønske om fred, og for Badoglio trer i kontakt med folket gjennom den felleskomité partiene har dannet, vil urolighetene ikke ta av, men øke i styrke for til slutt å slå ut i åpent opprør. Militær og politi lystre ikke regjeringens ordre om å skyte på demonstrantene. Tvertimot, de deltar i stor utstrekning i demonstrasjonene. En har inntrykk at at folket bare venter på parolen om veibet opprør.

Fascismen i Italia er for alltid ferdig, men sammenbruddet vil selvsagt få alvorlige konsekvenser også for de øvrige halv-fascistiske stater i Europa. En kan merke reaksjonen i Spania, Ungarn, Romania og Bulgaria, hvor fascistregjeringene har hatt lange, nattlige møter. I Romania og Bulgaria har store folkemasser i hovedstedene allerede gått til demonstrasjoner, urolighetene og sabotasjen sprer seg. Det er ikke utelukket at både Romania og Ungarn vil forsøke å trekke seg ut av krigen. Også i Portugal har arbeiderne gått til åpen aksjon for et demokratisk styresett.

For arbeidsfolket over hele verden ville det føles som en skampløst om ikke fascismens avleggere i Romania, Ungarn, Bulgaria og Spania ble utryddet. Vi antar at befolkningen i de forskjellige land selv vil gjøre opp med sine undertrykkere. Hjelp utenfra - fra de alliertes side - skulle være utelukket. Men viser det seg at noen av diktaturstatene ville være istand til å beholde makten ved hjelp av militær og terror, ville nok et alliert ønske om de fascistiske regjeringers avgang med krav om at folk i de forskjellige land i fritt valg selv skulle få bestemme sin styreform, gjøre virkning. Spesielt når ønsket var ledsaget av en henvisning til de alliertes samlede stridskrefter. På denne måte vil de allierte oppfylle ett av sine krigsmål: Å utrydde fascismen og nazismen fra jordens overflate. Vi vet at bak dette krav står, ikke bare hele det arbeidende norske folk, men arbeidsfolket over hele verden.

Slaveri og trællestend, lanker, baand og plagg,
det er lyd fra dødens land, mislyd alle dage,
vækker frygt og virker sorg, prises kun paa jætters borg
og hos dødens fyrste.

(O. Arvesen.)

Av vårt illegale broderorgan, "Fri Fagbevegelse"'s nummer for 24.

juli gjengir vi:

VI INNSKJERPER

at ingen bedrift hvor der er utskrevet folk til "nasjonal arbeidsinnsats" må ansette nye funksjonærer eller arbeidere. Før det ansattes noen nye, må hver eneste utskreven på plass igjen. Det spiller i denne forbindelse ingen rolle om de nyansatte blir anbragt på de utskrevnes plasser eller ikke.

I FORRIGE MÅNED

KUNNE EN EN DAG IAKTTA på gatene i Oslo at politiet var iferd med å rive ned en plakat rettet til tyske soldater som var slått opp rundt omkring. Oppropet, som selvfølgelig var skrevet på tysk, lød slik:

"Tyske soldater!

Den skammelige økning av tilfeller av at menige og til og med offiserer i enheter som hører under meg, undrår seg sin verneplikt ved å søke over på svensk område, gir meg foranledning til å rette en appell til æres- og pliktfølelsen hos alle tyske militære.

Beklageligvis har den svenske regjering oppsagt de hittil gjeldende avtaler med riksregjeringen om utlevering av dessertører. Under påberøpelse av verdensfremmede bestemmelser i folkeretten yder nå Sverige asylrett til tyske militære dessertører, til og med når de overskrider den svenske grensen i uniform.

Jeg stoler på at denne uforståelige holdning hos den svenske regjering ikke vil bety noen fristelse for ærekjære tyske soldater til å begå en så skammelig forbrytelse som desertering.

I dette kritiske øyeblikk av høyeste beredskap kommer det an på hver enkelt.

Oslo den 3. juni 1943.

Der Militärbefehlshaber für die bes. norw. Geb
gez. von Falkenhörst."

På denne måten ble de tyske soldater gjort kjent med at de nå trygt kan rømme over grensen til Sverige.

TIL KONG GUSTAVS 85-årsdag

kom det ikke noe telegram fra kong Håkon. Denne særdeles kraftige demonstrasjon viser at kongen på samme måte som opinionen i Norge finner det stadig mer opprørende jo lenger den svenske regjering fortsetter å yte voldsmakten støtte. Ethvert grunnlag for Sveriges innrømmelser overfor Tyskland er nå forlenget falt bort.

VI ER

en internasjonal bevegelse. All erfaring har vist oss at lider våre idealer nederlag i ett land, så svekker det arbeiderbevegelsen og demokratiet overalt. Etterkrigstiden kommer på ny til å rykke de sosiale og økonomiske problemene og motsetningene i forgrunden. Vi kommer igjen til å se at det er felles bånd og interesser over landegrensene, også over grensene til de land som vi idag fører krig mot. Uten internasjonal solidaritet mellom de sosialistiske og demokratiske krefter over hele jorden kan ingen varig fred bestå. Vi må til og med være beredt til å knytte båndene med den arbeiderbevegelse som reiser seg av ruinene i Tyskland. Det er naziveldet og fascismen vi fører krig mot; vårt hat mot undertrykkerne må ikke gjøre oss blinde slik at vi glemmer at et Tyskland hvor de sosialistiske og demokratiske kreftene bestemmer utviklingen er den beste garanti for en varig fred. Vi kjemper for alle undertrykte folks frigjøring, og i alle land ønsker vi en

F R I F A G B E V E G E L S E .

Nyhetene 28. og 29. juli.

Italia: Demonstrasjonene som begynte i de store byer i nord, har nå spredt seg til Roma og Neapel, og der er utbrudt streiker ved flere store fabrikker i Roma, bl.a. ved Fiat-fabrikkene. Det italienske

folks slagord er: "Tyskerne ut av Italia, og Italia ut av krigen!"

Alle politiske fanger er sluppet fri, men en del fascistledere er tatt i forvaring, da man anså dem farlig for den offentlige sikkerhet. En rasende folkemasse har lynchet en av Matteottis mordere, som sammen med noen andre fascistere hadde søkt tilflukt i "Pspoli de Italias" lokaler. En mengde fremstående fascistlederes hjem er blitt plyndret for varer som var hamstrøt, og varene er blitt utdelt blandt folket uten at politiet grep inn. - General Eisenhower har i radio sendt ut en proklamasjon til det italienske folk, hvori det heter at Italia kan få fred når det selv ønsker det. Betingelsen er at all hjelp til de tyske tropper i Italia stanses, og at allierte soldater, som er fanger i Italia, slippes fri mot at også alle de hundre tusener italienere, som er i britisk fangenskap, frigis. President-Roosevelt holdt natt til mandag en tale, som ble kringkastet over britiske stasjoner. Han uttalte her at den første sprekk i aksen var slått, men at det ikke ville hjelpe krigsforbryterne stort å "gå av". De som var skyld i denne krigen, skal straffes hvor de enn befinner seg. Roosevelt ga deretter en redogjørelse om invasjonen av Sisilia. 3000 skip ble brukt ved den første landgangsaksjonen. 160.000 mann, 600 lastebiler, 600 tanks og 1800 kanoner ble satt i land. Senere er der hver dag landsatt flere soldater og mere krigsmateriell.

Sicilia: Den allierte fremgang fortsetter tross hard motstand. Den 7. amerikanske arme har tatt tre byer på nordkysten og står foran Gangi. Kanadierne har inntatt Lionforte. Fra den 8. armés kampområde meldes om patruljevirkosomhet. Forøvrig blir det meldt fra uoffisielt hold at tyskerne i Catania sprenger sine forråd i luften. Siste uke har britiske u-båter senket 23. skip.

Russland: Den russiske fremrykning i Orel-avsnittet foregår i 8 kolonner. 80 tettbeboede strøk er erobret, deriblant nest siste stasjon på jernbanen Kursk - Orel, Stanovoy-Kolodez. Avstanden fra jernbanelinjen Orel - Brjansk er 8 km., og den åpning som tyskerne har for eventuell tilbaketrekning blir stadig mindre.

Luftoffensiven over Tyskland fortsetter i stadig større målestokk. Natt til onsdag ble i Ljzen Hamburg utsatt for flyangrep, det kraftigste bombeangrep som er foretatt i denne krig. Der ble sluppet ned 3000 tonn bomber i løpet av 3/4 time. 18 fly gikk tapt. 3 tyske jagere ble skutt ned. I dagslys ble flyplasser i Belgia og Frankrike angrepet. 17 tyske jagere ble skutt ned. Egne tap var 2 bombefly. Nat til torsdag ble flyfabrikker i Auersleben i nærheten av Berlin bombet av amerikanske fly. Likeledes Kassel. 24 allierte fly gikk tapt, og 60 tyske jagere ble skutt ned.

I Underhuset ble Eden spurt om Italia vilde få alle sine kolonier tilbake etter krigen. Eden svarte kort og godt: Nei.

Nyhetene 30/7-1943:

Britiske bombefly foretok natt til idag det 7. bombeangrep på en uke over Hamburg. Over 2000 tonn bomber ble sluppet ned, og dermed har de allierte under 5 nattangrep og 2 dagangrep kastet ned over 9000 tonn bomber over byen. Ved siste angrep møtte de allierte sterkere motstand fra luftvernet og nattjagere. 28 fly gikk tapt. Amerikanske flygende festninger bombet ved dagslys i går u-båtstasjonen i Kiel og Heinckel-fabrikkene i Warnemünde. 10 fly gikk tapt. 30 tyske jagere ble skutt ned. Siden lørdag har amerikanske fly skutt ned 200 tyske jagere under tokt over Tyskland. En kraftstasjon i Nord Frankrike og 1 flyplass i Frankrike ble bombet av britiske fly. 3 fly gikk tapt. 1 tysk jager ble nedskutt. 2 tyske fly ble nedskutt over Biskaya-bukten. Over syd-øst England foretok tyske fly svake angrep natt til idag. Ingen ble drept eller såret. 1 tysk fly ble skutt ned. 15 % av de tyske få fly tyskerne har sendt inn over Stor-Britania siste uke er blitt skutt ned. På samme tidsrom har de allierte under bombing over Tyskland bare hatt 3 % flytap.

Fra Sovjetsamveldet meldes at russerne siste dager har erobret ytterligere 40 beboede strøk. Framrykningen blir sterkt hindret av svære tyske minefelt. Det er høyst sannsynlig at Orel vil falle i tysernes

hender, men Hitler har i all hast sendt reserver fra Vestfronten for å forsterke forsvaret av Orel. I siste uke har russerne tilføjet tyskerne et tap av 22.000 i faldne bare i Orelområdet. Fra Sicilia meldes om patruljevirksonhet på S. armers front. Amerikane og kanadierne har hatt fremgang. Flyplasser og sambandslinjer i Italia og på Sicilia er blitt berøbet. Ett handelskib og to kryssere er blitt satt i brann under bombing av allierte fly i Middelhavet.

Fra nøytrale kilder blir det meldt at tyskerne har besatt byene Fiume og Trieste samt halvøen Istria. I Fiumes havn ble 5 italienske ubåter tatt av tyskerne. - Det ser ut for at Badoglios tiltak for å undertrykke befolkningens feiring av fascismens sammenbrudd og kravet om fred, ikke har hekk med sig. I Milano gikk et demonstrasjonstog av kvinner gjennom gatene. Kvinnene bar plakater med påskriften: Vi vil ha fred. Vi vil ha våre sønner tilbake. Mussolinis statue ble halshugget av en rasende folkemengde som deretter gikk mot operaen under ropene: Hvor er Toscanini? Vi vil ha ham tilbake. De italienske konsuler i Tyskland fikk tidlig i uken ordre om å sørge for at de italienske arbeidere ble hjemsendt innen 1. august. Fra Tyskland meldes at 10.000 arbeidere ved en fabrikk i Berlin nedla arbeidet mandag og forlangte å bli sendt tilbake til Italia. Fra Bulgaria meldes at Filov-regjeringen frykter revolusjon når som helst. Gatene i Sofia koker av ophissede folkemengder som roper: Bulgaria må følge Italias eksempel. En fremstående italiensk fascist, Grassi, ble prylt av folkemassen da han forlot den italienske klubb i Sofia.

"Times" skriver idag bl. a. "Det er ingen tvil om hvilken vei Italia vil gå. Det er veien ut av krigen. Det ser ut for at Badoglios regjering gjør alt den kan for å drukne kravet om fred. Den må bøye sig for de alliertes krav om betingelsesløs overgivelse. Det nytter ikke å gjenoprette fortiden. Det kan godt hende at nye krefter vil reise sig, ikke bare mot nazismen men også mot det engstelige regime i Italia idag. Det nye Italia trenger nye menn og nye metoder."

I sin utenrikskronikk onsdag uttalte Ordning at med fascismens nederlag i Italia er ett av de mørkeste kapitler i Italias historie bragt til ophør. Mussolinis faller en ny bekræftelse på den gamle sannhet at ett diktatur aldri overlever et militært nederlag. Helt fra mordet på Matteotti har Mussolinis politikk vært brutal og hensynsløs, både overfor sitt eget folk og utenrikspolitisk. Fra å være Tysklands forbundsfelle under intervensjonen i Spania førte utviklingen med sig at Italia var blitt en vasallstat under Tyskland, med alle en vasallstats tunge forpliktelser og uten nogen rettigheter. Hvilken vei den nye regjering vil gå, er det vanskelig å uttale noget om, men det sannsynlige er at den vil forsøke å få fredsforhandlinger igang. Når marsjall Badoglio uttaler at krigen fortsetter, så er dette antagelig for å undgå panikkartet flukt og kaos. Mussolinis fall i Italia vil sikkert i nær fremtid skape en ny situasjon både militært og politisk.

Fra Tyskland er der til Norge kommet en utsending med det specielle oppdrag å styrke moralen blandt troppene, men i Norge fortsetter demoraliseringen, blindebetrappinge og fremforalt blandt ubåtmannskapene. Der er meldt om sabotasjehandlingar på ubåter i Nord-Norge. I Stavanger har ubåtmannskaper nektet å stikke tilsjøss. Der er foretatt massearrestasjoner og flere dødsdommer er blitt avsagt.

Vær forsiktig med avisen. La den ikke komme upålitelige folk i hendene

Den. 3. august 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål!

IDAG FYLLER KONG HÅKON 71 ÅR.

I ein so høg alder burde mannen vera fri, men kong Håkon står nett no framfor sitt livs største gjerning: å fria det norske folket ut or tyske ørneklør. Ingen konge hadde ei større oppgåva. Ingen norsk konge kjempa mot ei større overmakt. Men nest etter Olav Haraldson var ingen konge vissare på å overvinna ei veldigare makt enn kong Håkon VII. Vi fylgjer han med bankande hjarta, liksom Jonatan då David drog i felten mot Goliat.

Den 9. april visste kong Håkon m.a. dette: Nazismen, som er det mest djevelske av alle samfundssystem, skal ein gong falla. Ved hans og riksstyrets opptak tok det norske folket kampen opp. I Noreg miste Hitler størsteparten av den tyske krigsflåten. Norske sjøfolk er med i Atlanterhavsslaget. Sammen med England og U.S.A. har vi nedkjempa den tyske sjømakt. I denne striden hadde kongen vår den rette viljen og det synet som sigra. Men han hadde meir enn vilje og syn. Vi mindes en hending frå Nybergsund bort i Trysil april dagane 1940. Tyske fly bomba kongen og riksstyret. Ei bomba fall ned 80 m. frå kongen. Etter nedslaget gikk kongen fram til bombekrateret: "Nybrot", sa han og lo godt. Ja, kongen er ein stor humorist. Alle kongar skulde vera humoristar. Ein humorist forstår mykje meir enn ein nazist snar. Vi hugsar: For fleire år sidan kom ein maktsjuk herremann på audiens. Den maktsjuka la ut for kongen om alle fårane som fylgde med dei føle kommunistane. Brevet hans var at kongen med ein gong måtte oppløysa det kommunistiske parti. Kong Håkon satt still og hørde på alle kjæremål. Til slutt sa han: "Jeg er også kommunisternes konge." - Eit kongeleg ord.

Då kongen kom hit til landet, vart han spurt kva han meinte om det upopulære målstrevet. Då gav han det fyrste uventa ordet: "Landsmålet har sin berettigelse. Husk at rigsmålet blev innført av danske embetsmenn med vold og tvang". Dette er små anekdoter. Men dei synar det vi dagleg treng vita: at kongen vår parera alltid manndig av all reaksjon. Han skyna oss ofte meir enn vi sjølve. Han er alle nordmenns konge. Han har i ly av grunnlovi vakta om den einskildes rett til å liva livet i friedom og fred. Idag står han mitt i kampen for heile folkets frilom. Folket veit at han vil føre oss vel gjennom vanskane. Han og valspråket hans har vore eit: "ALT FOR NORGE."

Difyr helsar idag heimefronten - heile det norske folket - i takksamnd kongen på årsmålsdagen og ynskjer han hell og siger.

L E V E K O N G E N !

Høgt sver kvar Norøis mann å verja val sitt land, tru mot sin drott. Med trufast hug og mod stødt Norøig viljug stod å våga liv og blod for Gud og drott.

E. Blix.